

Határozatok Tára

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2021. december 15.*

„Fellebbezés – Közzolgálat – Tisztviselők – Harmadik országba történő beosztás – Családi lakás adminisztráció általi rendelkezésre bocsátása – A családdal együtt való ottlakásra vonatkozó kötelezettség megszegése – Fegyelmi eljárás – A magasabb fizetési fokozatba lépés elhalasztása mint fegyelmi intézkedés – Az Uniót ért kár megtérítése – A személyzeti szabályzat 22. cikke – A kereset érdemi elutasítása – Fellebbezés alapján történő hatályon kívül helyezés – Fellebbezés alapján hozott, a Bíróság által felülvizsgált és hatályon kívül helyezett ítélet – A Törvényszékhez való visszautalás”

A T-693/16. P-RENV-RX. sz. ügyben,

HG (képviseli: L. Levi ügyvéd)

fellebbezőnek,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviseli: T. Bohr, meghatalmazotti minőségben, segítője: A. Dal Ferro ügyvéd)

alperes az elsőfokú eljárásban,

az Európai Unió Közzolgálati Törvényszéke (második tanács) 2016. július 19-i HG kontra Bizottság ítélete (F-149/15, EU:F:2016:155) ellen benyújtott, ezen ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezése tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (negyedik tanács),

tagjai: S. Gervasoni elnök, L. Madise (előadó), P. Nihoul bírák,

hivatalvezető: L. Ramette tanácsos,

tekintettel a Bíróság 2020. március 26-i ítéletére,

tekintettel a 2021. június 17-i tárgyalásra,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: francia.

Ítéletet¹

[omissis]

- 2 Az Európai Unió Bírósága alapokmánya I. mellékletének 9. cikke alapján benyújtott fellebbezésével a fellebbező, HG, az Európai Bizottság tisztviselője, azon megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését kéri, amellyel a Közzolgálati Törvényszék elutasította a fellebbezőnek a következőkre irányuló kérelmét: először is elsősorban a Bizottság 2015. február 10-i határozatának (a továbbiakban: megtámadott határozat) megsemmisítése, amelyben az a fellebbezőre fegyelmi intézkedésként a magasabb fizetési fokozatba lépés 18 hónapra történő elhalasztását szabta ki, és amelyben kötelezte a fellebbezőt annak a 108 596,35 euró összegű kárnak a megtérítésére, amely állítólagosan a cselekménye miatt érte a Bizottságot, és amennyiben szükséges, a megtámadott határozat elleni panaszát elutasító határozat megsemmisítése, másodlagosan az e határozatban foglalt pénzbeli szankció összegének csökkentése, végül a Bizottság kötelezése a fellebbező 20 000 euróra becsült nem vagyoni kárának és a jóhírnevében okozott kárának megtérítésére, valamint a költségek viselésére.

[omissis]

Az eljárás és a felek kérelmei

[omissis]

- 39 A fellebbezés tárgyában hozott első ítéletet, amely a Közzolgálati Törvényszék határozatot hozó ítélkező testülete összetételének szabálytalansága miatt hatályon kívül helyezte a megtámadott ítéletet, ezen eljárást követően hozták meg, de azt a Bíróság a fenti 1. és 3. pontban kifejtetteknek megfelelően hatályon kívül helyezte, és a fellebbezést visszautalta a Törvényszékhez. Ennélfogva a Hivatal 2020. március 26-i határozatával lezárta azt az ügyet, amelyet a fellebbezés tárgyában hozott első ítélet visszautalt a Törvényszékhez annak érdekében, hogy az határozzon a fellebbező által a Közzolgálati Törvényszékhez benyújtott keresetről (T-440/18. RENV. sz. ügy).

[omissis]

- 45 A Törvényszék a 2021. június 17-én tartott tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előadásait és a Törvényszék kérdéseire adott válaszaikat. Az eljárás írásbeli szakaszának lezárására ugyanezen a napon került sor.
- 46 A fellebbező azt kéri, hogy a Törvényszék:
- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;
 - semmisítse meg a vitatott határozatot;
 - amennyiben szükséges, semmisítse meg a panaszt elutasító határozatot;
 - másodlagosan csökkentse a vitatott határozatban foglalt pénzbeli szankciót;

¹ A jelen ítéletnek csak azok a pontjai kerülnek ismertetésre, amelyek közzétételét a Törvényszék hasznosnak tartja.

- kötelezze a Bizottságot 20 000 euró kártérítés megfizetésére a nem vagyoni kár és a jóhírnévben okozott kár miatt;
- a Bizottságot kötelezze az eljárás mindkét fokán felmerült összes költség viselésére.

47 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:

- utasítsa el a fellebbezést;
- a fellebbezőt kötelezze az összes költség viselésére.

A jogkérdésről

A fellebbezésről

[omissis]

A megtámadott ítélet ellen a fellebbezőnek a megtámadott határozatban megállapított vagyoni felelősségét illetően felhozott jogalapokról

[omissis]

– Az ügy érdemében határozó bíróság által a fellebbező vagyoni felelősségét illetően a vitatott határozatban megállapított téves jogalkalmazásra alapított jogalapról

- 83 A fellebbező mindenekelőtt a fellebbezés 11. pontjában kifejti, hogy „a lojalitási kötelezettség állítólagos megszegése ténylegességének hiányára vonatkozó” érveinek vizsgálata során a Közzolgálati Törvényszék a megtámadott ítélet 151. pontjában úgy ítélte meg, hogy mivel az uniós tisztviselőnek az Unióval szembeni lojalitási kötelezettsége általános és objektív módon kötelező, kevéssé jelentősek azok az okok, amelyek a fellebbezőt e kötelezettség megszegésére vezették, már ha ezen indokok egyáltalán bizonyítást nyernek. Márpedig a fellebbező szerint a kinevezésre jogosult hatóságnak, amikor a személyzeti szabályzat 22. cikkét alkalmazza, amely megalapozhatja a tisztviselő Unióval szembeni vagyoni felelősségét a feladatai ellátása során vagy azzal kapcsolatban elkövetett súlyos személyes köteleességszegések miatt, figyelembe kell vennie az esetleges enyhítő körülményeket, amelyek az e tisztviselő köteleességszegését megmagyarázó okok között találhatók. Ennek hiányában sérül az arányosság elve. A Közzolgálati Törvényszék tehát mind a személyzeti szabályzat 22. cikkére, mind pedig az arányosság elvére tekintettel tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a magatartására magyarázatot adó okoknak nem volt jelentőségük.

[omissis]

- 86 A személyzeti szabályzat 22. cikkének első bekezdése úgy rendelkezik, hogy „A tisztviselő kötelezhető arra, hogy egészben vagy részben térítse meg az [Európai] Uniónak a feladatai ellátása során vagy azzal kapcsolatban súlyos kötelezettségszegéssel okozott kárt.”

[omissis]

- 90 A személyzeti szabályzat 11. cikke első bekezdésének első mondata, amely szerint „[a] tisztviselő feladatai ellátása során és magatartásának meghatározásakor kizárólag az Unió érdekeit tartja szem előtt”, az Unió tisztviselőinek az Unióval szembeni lojalitási kötelezettségét írja elő. Ezt a kötelezettséget ugyanezen bekezdés további részében a harmadik mondat kifejezetten megemlíti, amely kimondja, hogy a tisztviselő a rábízott feladatokat tárgyilagosan, pártatlanul és az Unióhoz való hűsége vonatkozó kötelezettsége betartásával végzi. Ezt a kötelezettséget a személyzeti szabályzat 17a. cikke is kifejezetten említi a tisztviselők véleménynyilvánítási szabadságának korlátjaként. A személyzeti szabályzat több rendelkezése – így a 12., a 12b. vagy a 17a. cikk – bizonyos szempontok vagy körülmények alapján meghatározza a lojalitási kötelezettség tiszteletben tartásának részletes szabályait.

[omissis]

- 93 A kérdés tehát az, hogy figyelembe kell-e venni azokat az okokat, amelyek a tisztviselőt arra késztethetik, hogy részben vagy egészben az uniós érdekektől eltérő érdekek által meghatározott magatartást, vagy akár az azokkal ellentétes magatartást tanúsítson – mint például az ártó szándékot, a korrupciót, a politikai törekvést, az előnyszerzésre vagy mások előnyben részesítésére irányuló szándékot, a leküzdhetetlen külső nyomást, a személyes indíttatást –, figyelembe kell-e venni annak értékelése során, hogy az ilyen magatartás az Unióval szemben illojálisnak minősül-e, vagy sem.
- 94 A megtámadott ítélet 151. pontjában a Közzolgálati Törvényszék a 2013. október 23-i Gomes Moreira kontra ECDC ítéletre (F-80/11, EU:F:2013:159) hivatkozva nemleges választ adott e kérdésre. Ennek az ítéletnek a 65. és 66. pontjában lényegében azt állapították meg, hogy a személyzeti szabályzatból eredő kötelezettségek, így különösen a tisztviselők lojalitására vonatkozó kötelezettség megszegésének megállapítása nem függ attól, hogy az érintett tisztviselő okozott-e kárt az Uniónak, vagy hogy a magatartása adott-e okot panaszra. Ez az értékelés a korábbi ítélkezési gyakorlaton (2001. július 3-i E kontra Bizottság ítélet, T-24/98 és T-241/99, EU:T:2001:175, 76. pont) alapult, amelyben kimondták, hogy több azonos jellegű kötelezettség megszegésének megállapításához nem szükséges, hogy az érintett tisztviselő személyes haszonra törekedjen a magatartásával, vagy hogy e magatartás kárt okozzon az intézménynek. Egy másik ügyben – amely az 1998. március 19-i Tzoanos kontra Bizottság ítélet (T-74/96, EU:T:1998:58, 66. pont) alapjául szolgált, és amelyre a 2001. július 3-i E kontra Bizottság ítélet (T-24/98 és T-241/99, EU:T:2001:175) az ítélkezési gyakorlat előzményeként hivatkozott, a tisztviselő lojalitási kötelezettség körébe tartozó és általános hatályú azon kötelezettségének esetleges megszegéséről van szó, hogy külső tevékenység végzésére irányuló kérelmet terjesszen elő – kimondták, hogy szükségtelen annak vizsgálata, hogy e cselekmény eredményez-e érdekösszeütközést az érintett tisztviselő feladataira tekintettel.
- 95 A Közzolgálati Törvényszék álláspontjával ellentétben e korábbi ítélkezési gyakorlatból nem következik, hogy azokat az okokat, amelyek miatt az alkalmazott az Unióval szemben fennálló kötelezettségei egy részét megszegő magatartást tanúsított, ne lehetne semmiképpen sem figyelembe venni annak megállapításakor, hogy az alkalmazott megszegte-e az Unióval szembeni lojalitási kötelezettségét.
- 96 Noha bizonyos körülmények – mint például a fenti 94. pontban említett ítéletekben meghatározottak – e tekintetben eleve irrelevánsak, az a kérdés, hogy a magatartás illojális volt-e, pontosan attól a kontextustól függ, amelyben e magatartás megvalósult. Előfordulhat például, hogy egy tisztviselő azt hiszi, hogy feladatai ellátása során az Unió érdekeinek megfelelően jár el, de valójában az Unió érdekei ellen cselekszik, mert egy különösen összetett és újszerű helyzet

túlterheli, ami nem feltétlenül jelenti a lojalitás hiányát a részéről, még akkor sem, ha egy bizonyos ponton szem elől tévesztette az Unió érdekeit. A tisztviselőt súlyos személyes problémája arra készítheti, hogy magatartásában pillanatnyilag háttérbe szorítsa az Unió érdekeit, ám emiatt – a körülményektől függően – nem mindig vádolható a lojalitás hiányával. Ezzel szemben, ha egy tisztviselő azt állítja, hogy azért hagyta figyelmen kívül az Unió érdekeit, mert a helyzet túlterhelte, vagy hogy az Unió érdekeit súlyos személyes problémái mögé helyezte, akkor az Unióhoz való lojalitásának megítélése szempontjából nem mindegy, hogy jelentette-e nehézségeit feletteseinek, és hogy milyen magatartást tanúsított ezzel kapcsolatban.

- 97 Egy személy lojalitásának értékelése tehát azt jelenti, hogy a kontextus fényében kell értékelni a személynek azzal a szervezettel vagy személlyel szembeni magatartását, akinek a lojalitással tartozik. A személyzeti szabályzat 11. cikke (1) bekezdésének első mondata, amely szerint „[a] tisztviselő feladatainak ellátása során és magatartásának meghatározásakor kizárólag az Unió érdekeit tartja szem előtt”, e tekintetben az Unió iránti lojalitást jellemző általános magatartást ír elő, de nem képezi a lojalitás abszolút meghatározását, amely nem veszi figyelembe azt a kontextust, amelyben a lojalitást értékelni kell, ahogyan azt a személyzeti szabályzat 11. cikke első bekezdésének harmadik mondata előírja, amely az uniós tisztviselők azon kötelezettségére utal, hogy a tisztviselő a feladatait „az Unióhoz való hűségre vonatkozó kötelezettsége betartásával végzi”.
- 98 E tekintetben azokban az ítéletekben, amelyekre a Közzszolgálati Törvényszék a megtámadott ítélet 151. pontjában közvetlenül vagy közvetve támaszkodott, az az értékelés, amely szerint lényegében a személyzeti szabályzatban előírt különböző kötelezettségek általános és objektív módon alkalmazandók, magukra e kötelezettségekre vonatkozik, de nem jelenti azt, hogy általánosabb szempontból az uniós tisztviselő lojalitását vagy illojalitását attól függetlenül kell értékelni, hogy milyen körülmények között és milyen okok miatt tanúsított egy adott magatartást. A Közzszolgálati Törvényszék tehát tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a fellebbező magatartásának indítékai nem relevánsak a lojalitási kötelezettsége megszégésének megállapítása szempontjából.
- 99 Ezenkívül a fellebbező jogosan állítja, hogy a kinevezésre jogosult hatóságnak ahhoz, hogy a személyzeti szabályzat 22. cikkének alkalmazása keretében a tisztviselő magatartását súlyos kötelességzegésnek minősítse, figyelembe kell vennie a körülményeket, és nem szorítkozhat annak megállapítására, hogy a szóban forgó tisztviselő megsértette a rá nézve kötelező szabályokat, vagy másként fogalmazva, nem szorítkozhat annak megállapítására, hogy a tisztviselő bizonyos kötelezettségeit nem teljesítette.

[omissis]

- 102 A jogszerűségi felülvizsgálat keretében az érdemben eljáró bíróság a fellebbező jogalapjainak vagy érveinek elutasítása érdekében támaszkodhat a megtámadott aktusban foglalt megállapításokra, értékelésekre és minősítésekre – amennyiben azok jogszerűek –, továbbá indokolhatja e jogalapok és érvek elutasítását a saját jogi megfontolásaival (lásd ebben az értelemben: 2004. szeptember 27-i EUR kontra M6 és társai végzés, C-470/02 P, nem tették közzé, EU:C:2004:565, 69. és 70. pont; 2010. szeptember 21-i Svédország és társai kontra API és Bizottság ítélet, C-514/07 P, C-528/07 P és C-532/07 P, EU:C:2010:541, 65. pont). Ezzel szemben a jogszerűségi felülvizsgálat keretében az érdemben eljáró bíróság nem helyettesítheti a megtámadott jogi aktus kibocsátójának értékelését vagy indokolását a saját értékelésével vagy indokolásával (lásd ebben az értelemben: 2000. január 27-i DIR International Film és társai kontra Bizottság ítélet, C-164/98 P, EU:C:2000:48, 38. pont; 2013. január 24-i Frucona Košice kontra Bizottság ítélet, C-73/11 P,

EU:C:2013:32, 88. és 89. pont). Mindazonáltal az érdemben eljáró bíróság, amikor korlátlan felülvizsgálati jogkört gyakorol – mint a személyzeti szabályzat 91. cikkének (1) bekezdése alapján az Unió és tisztviselői közötti pénzügyi természetű jogvitákban, és különösen a személyzeti szabályzat 22. cikkének harmadik bekezdése alapján a tisztviselőknek az Unió felé fennálló vagyoni felelősségére vonatkozó jogvitákban –, maga is figyelembe veheti az ügy összes körülményét, tehát e tekintetben saját értékelést vagy indokolást adhat valamely összegnek az egyik fél által a másik fél javára történő fizetésének igazolására (lásd ebben az értelemben: 1987. október 27-i Houyoux és Guery kontra Bizottság ítélet, 176/86 és 177/86, EU:C:1987:461, 16. pont; 2010. május 20-i Gogos kontra Bizottság ítélet, C-583/08 P, EU:C:2010:287, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 103 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a Közzszolgálati Törvényszék azáltal, hogy a megtámadott ítélet 159. pontjában rámutatott arra, hogy a fellebbező helyzete 2008 szeptemberében szabálytalan volt, átvette a vitatott határozat (22) és (37) preambulumbekkezdésben szereplő értékelést. Márpedig ezen értékelés megismétlése, amint az a megtámadott ítélet 160. pontjából kitűnik, csak arra irányult, hogy cáfolja a fellebbezőnek az Uniót ért kár értékelésére vonatkozó érveit, amelynek fennállását 2009 szeptemberéig vitatta, ám a fellebbező állításával ellentétben nem annak állítására irányult, hogy a személyzeti szabályzat 22. cikkének alkalmazási feltételei 2008 szeptemberétől teljesültek. Ezzel a Közzszolgálati Törvényszék a fellebbező 2008 szeptembere és 2008 decembere közötti magatartását nem minősítette súlyos kötelességszegésnek, és nem keltette azt a benyomást, hogy a kinevezésre jogosult hatóság súlyos kötelességszegést állapított meg a 2008 szeptemberétől kezdődő időszakra vonatkozóan, és ezért nem torzította el az ügy iratainak tartalmát e tekintetben, ahogyan azt a fellebbező a fellebbezés 14. pontjában előadja.
- 104 Továbbá a Közzszolgálati Törvényszék – azzal, hogy a megtámadott ítélet ugyanezen 159. pontjában rámutatott arra, hogy a képviseletet 2009 januárjától megfosztották attól a lehetőségtől, hogy a fellebbező szolgálati lakását új célokra használja – a fellebbező panaszát elutasító határozatot is figyelembe véve hozzátett egy indokot a vitatott határozathoz, amelyben csak az szerepelt, hogy a kár abból eredt, hogy az Uniót terhelte a fellebbező rendelkezésére bocsátott családi lakás indokolatlan bérbevételének költsége. A Törvényszék által felhozott további indoklás azonban csak abban áll, hogy a fellebbező magatartása nem csökkentette a megtámadott határozatban megállapított kárt, de nem állapít meg további kárt. Ráadásul ez az értékelés a Közzszolgálati Törvényszéknek a fellebbező vagyoni felelősségére vonatkozó korlátlan felülvizsgálati jogköre gyakorlásának körébe tartozhat, amely jogkör gyakorlását végeredményben a fellebbező kérte. Ennélfogva nem bizonyított a téves jogalkalmazás, amely azon alapul, hogy a Közzszolgálati Törvényszék a megtámadott ítélet 159. pontjában olyan új hipotetikus kárt azonosított, amely nem alapozhatja meg a fellebbező vagyoni felelősségét. Azt is meg kell állapítani, hogy a Közzszolgálati Törvényszék által felhozott kiegészítő indok nem bizonyítja az iratok tartalmának a fenti 67. pontban meghatározott elferdítését.
- 105 A fellebbező ezt követően a fellebbezés 21–23. pontjában előadja, hogy a Közzszolgálati Törvényszék „az ötéves elévülési idő vagy az észszerű határidő megsértésére” vonatkozó érveit vizsgálva tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a személyzeti szabályzat 85. cikkének második bekezdésében írt ötéves elévülési idő, amelyre a keresetlevélben hivatkozott, nem alkalmazható az ő helyzetére.

[omissis]

- 107 A megtámadott ítélet 167. és 168. pontjában a Közzolgálati Törvényszék a 2016. január 27-i DF kontra Bizottság ítéletre (T-782/14 P, EU:T:2016:29, 54. pont) támaszkodva hangsúlyozta, hogy a személyzeti szabályzat 85. cikke a tisztviselő által jogalap nélkül felvett összegek visszakövetelésére vonatkozik, és hogy a jelen esetben a fellebbező semmilyen összeget nem kapott az intézménytől, hanem vagyoni kárt okozott neki, és hogy az intézmény által a bérbeadónak fizetett összegek nem voltak jogalap nélkül kifizetett összegek.

[omissis]

- 109 Érdemben hangsúlyozni kell, hogy a Közzolgálati Törvényszék által hivatkozott, a fenti 107. pontban említett 2016. január 27-i DF kontra Bizottság ítélet (T-782/14 P, EU:T:2016:29) alapján nem állapítható meg, hogy a személyzeti szabályzat 85. cikke nem alkalmazható olyan helyzetre, amelyben természetbeni juttatást nyújtanak. Ugyanis ezen ítélet 54. pontjában, olyan ügyben, amelyben a fellebbező tisztviselő, akitől a jogalap nélkül kifizetett összeg visszatérítését követelték, azt állította, hogy nem tudja visszaszerezni a volt feleségének tartásdíjként átadott részt, a Törvényszék annak megállapítására szorítkozott, hogy a személyzeti szabályzat 85. cikke csak a szabálytalan kifizetésben részesülő tisztviselő és az érintett intézmény közötti pénzügyi viszonyra vonatkozik, függetlenül attól, hogy a tisztviselő számára esetlegesen milyen következményekkel járhattak a visszakövetelt jogellenes kifizetések, mivel e kérdések a magánjog területére tartoznak. Következésképpen az említett ítélet nem foglal állást abban a kérdésben, hogy az olyan természetbeni előny, mint a szolgálati lakás rendelkezésre bocsátása, tekinthető-e a tisztviselő és az intézménye közötti pénzügyi viszony részének, és jogalap nélkül fizetett összeg visszakövetelése iránti kereset tárgyát képezheti-e. Egyébiránt semmi nem zárja ki, hogy visszatéríttessenek egy jogalap nélkül természetben nyújtott, valamely összeg közvetett megfizetésével egyenértékű előnyt. Ennek hiányában az intézmények soha nem érhetnék el e jogalap nélküli juttatások visszatérítését, kivéve ha a személyzeti szabályzat 22. cikke szerinti eljárást indítanak, és bizonyítják az érintett tisztviselők súlyos személyes kötelességszegését, ami bizonyos körülmények között nem jelent alkalmas megoldást, és egyenlőtlen bánásmódhoz vezetne azon tisztviselők között, akik a jogosulatlan előnyben valamely pénzösszeg közvetlen kifizetése formájában, illetve természetbeni juttatás formájában részesültek. Következésképpen a Közzolgálati Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy mivel a fellebbező nem kapott közvetlenül semmilyen összeget az intézményétől, nem hivatkozhat a személyzeti szabályzat 85. cikkére.
- 110 Ha azonban az érdemben eljáró bíróság valamely ítéletének indokolása sérti az uniós jogot, de rendelkező része egyéb jogi indokok miatt megalapozottnak bizonyul, a fellebbezést el kell utasítani. Ugyanez a megközelítés érvényes a kereset valamely jogalapjának vagy a kereset valamely jogalapja külön vizsgált részének az érdemben eljáró bíróság általi elemzésére is (lásd ebben az értelemben: 1992. június 9-i Lestelle kontra Bizottság ítélet, C-30/91 P, EU:C:1992:252, 27–29. pont).
- 111 A jelen ügyben a Közzolgálati Törvényszék a megtámadott ítélet 167. pontjában arra is emlékeztetett, hogy magatartásával a fellebbező vagyoni kárt okozott az intézményének. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozandó, hogy a fellebbező vagyoni felelősségét nem a személyzeti szabályzatnak a jogalap nélkül fizetett összeg visszakövetelésére vonatkozó 85. cikke alapján állapította meg a kinevezésre jogosult hatóság, hanem a személyzeti szabályzat 22. cikke alapján, amely a tisztviselők által feladataik ellátása során vagy azzal összefüggésben elkövetett súlyos személyes kötelességszegések miatt az Uniót érő károk megtérítésére vonatkozik, a fellebbező által elkövetett súlyos személyes kötelességszegéssel az Uniónak okozott kár megállapítása alapján.

- 112 Hangsúlyozni kell, hogy a személyzeti szabályzat 85. cikke és 22. cikke alkalmazásának feltételei, valamint összefüggéseik egyértelműen különböznek. A jogalap nélküli kifizetések visszakövetelésére vonatkozó határozat a személyzeti szabályzat 85. cikke értelmében csak annak bizonyítását feltételezi, hogy az érintett tisztviselő szabálytalanul kapott valamely összeget vagy annak megfelelő előnyt, és hogy a tisztviselő e szabálytalanságról tudott, vagy az annyira nyilvánvaló volt, hogy nem lehetett nem tudnia róla, míg a személyzeti szabályzat 22. cikke alapján kár megtérítésére kötelező határozat az e kárt okozó tisztviselő súlyos személyes kötelességszegésének bizonyítását feltételezi. A jogalap nélküli kifizetések visszakövetelésére vonatkozó határozatot adott esetben ténybeli információk vagy az érintett tisztviselő észrevételeinek beszerzését követően lehet elfogadni, ha a személyzeti szabályzat 85. cikkében előírt feltételek teljesültek, míg a személyzeti szabályzat 22. cikke alapján a kár megtérítésére kötelező határozatot e rendelkezés második bekezdése értelmében csak a fegyelmi ügyekben előírt alaki követelmények betartása után lehet elfogadni, azaz – a súlyos kötelességszegés megállapításának szükségességére tekintettel – elvben a személyzeti szabályzat IX. mellékletében előírtak szerinti vizsgálatot, fegyelmi tanács előtti eljárást és a kinevezésre jogosult hatósággal folytatott végső kontradiktórius szakaszt követően. E határozatok tartalmának és elfogadásának jellege és feltételei közötti különbségek indokolják, hogy a kinevezésre jogosult hatóság a körülményektől függően a személyzeti szabályzat 22. cikke alapján járjon el, noha a személyzeti szabályzat 85. cikke alapján is eljárhatott volna, még ha a határidőkre vonatkozó szabályok vagy elvek nem is azonosak a két esetben, ami szintén indokolható e különbségekkel.
- 113 A fenti 111. és 112. pontban szereplő indokokra tekintettel a Közzszolgálati Törvényszék helyesen mellőzte a személyzeti szabályzat 85. cikkében szereplő különös elévülési szabályt, amelyre a fellebbező hivatkozik.
- 114 A fellebbező ezt követően a fellebbezés 24. és 25. pontjában úgy véli, hogy a Közzszolgálati Törvényszék azáltal, hogy megvizsgálta „az ötéves elévülési idő vagy az észszerű határidő megsértésére” vonatkozó érveit, szintén tévesen alkalmazta a jogot, amikor elutasította a keresetlevél azon másodlagos érveit, amelyek szerint, ha a személyzeti szabályzat 85. cikkének második bekezdésében előírt ötéves elévülési idő nem alkalmazandó, akkor a személyzeti szabályzat 22. cikkének alkalmazása céljából az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról és az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 966/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 298., 1. o.) 81. cikkében meghatározott ötéves elévülési időt kell figyelembe venni.

[omissis]

- 127 Meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben mind a fellebbező, mind a Közzszolgálati Törvényszék tévesen értelmezte a jogszabály hatályát: a fellebbező akkor, amikor a keresetlevél 130. pontjában a 966/2012 rendelet 81. cikkének rendelkezéseire utalva elévülésre vagy az észszerű határidő be nem tartására hivatkozott, a Közzszolgálati Törvényszék pedig akkor, amikor a megtámadott ítélet 170. pontjában az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 93. cikke (2) bekezdésének rendelkezései alapján a határidő félbeszakadását állította.
- 128 A 966/2012 rendeleten belül ugyanis – amely a vitatott határozat elfogadásának időpontjában az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló rendelet volt – a 81. cikk a „Bevételi műveletek” című fejezetben található, és ugyanezen fejezetben a követelések megállapításának elveit rögzítő, a visszafizettetés elrendelését és fogatosítását szabályozó 78., 79. és 80. cikket követi. E 81. cikk (1) bekezdése többek között úgy rendelkezik, hogy az Unió harmadik felekkel szembeni jogosultságaira a jelen ügyben nem releváns különös rendelkezések

sérelme nélkül ötéves elévülési idő vonatkozik, a (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az elévülési időre vonatkozó részletes szabályok megállapítását illetően. Az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendeletnek a 966/2012 rendelet 78. cikke alkalmazására vonatkozó 80. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a követelést megállapító engedélyezésre jogosult tisztviselő az adóst terhelési értesítéssel tájékoztatja, amelyben meg kell jelölni azt a fizetési határidőt, amelytől kezdődően késedelmi kamat válik esedékessé, ha a tartozást még nem egyenlítették ki. Az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 93. cikke, amelyet a 966/2012 rendelet 81. cikkének alkalmazása céljából fogadtak el, az (1) bekezdésében többek között úgy rendelkezik, hogy az Unió harmadik felekkel szembeni követeléseinek elévülési ideje az e fizetési határidő lejártát követő napon kezdődik, a (2) bekezdésében pedig úgy rendelkezik, hogy ezt az elévülési időt megszakítja valamely intézmény vagy valamely intézmény kérésére eljáró tagállam minden olyan aktusa, amelyet a harmadik személlyel közölnek, és amely a követelés behajtására irányul.

- 129 Ebből következik, hogy a jelen ügyre alkalmazandó jog jelenlegi állása szerint a fellebbező által hivatkozott, a 966/2012 rendelet 81. cikkén alapuló elévülés csak a követelés megállapítását követő szakaszra vonatkozhat, amely konkrétabban a harmadik fél adósnak küldött terhelési értesítésben kitűzött fizetési határidővel kezdődik, és így arra nem lehet hivatkozni a követelés megállapításához vezető korábbi szakaszokat illetően (lásd analógia útján: 2016. június 14-i Marchiani kontra Parlament ítélet, C-566/14 P, EU:C:2016:437, 86–89. pont). A jelen ügyben azonban a fellebbező a követelés alapjául szolgáló események bekövetkezése és a követelésnek a megtámadott határozattal történő megállapítása közötti késedelmet, azaz a 966/2012 rendelet 78. cikke szerinti megállapítás előtt bekövetkezett késedelmet tartja túlzottnak. Következésképpen a 966/2012 rendelet 81. cikkében előírt ötéves elévülési idő sem közvetlenül, sem az észszerű határidő paramétereként nem alkalmazható a fellebbező javára.
- 130 A Közzolgálati Törvényszék ezért tévesen hivatkozott az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 93. cikkének (2) bekezdésére mint a 966/2012 rendelet 81. cikkét végrehajtó rendelkezésre, válaszul a fellebbezőnek az elévülési időre vonatkozó, az utóbbi cikkekre alapított érvelésére. Mindazonáltal a Közzolgálati Törvényszék azon következtetése, hogy a szóban forgó bérleti díjakra vonatkozó követelés a költségvetési rendelet szabályai szerint nem évült el, a fenti 129. pontban kifejtett jogi okok miatt megalapozott.
- 131 E körülmények között, tekintettel a jogi indokok fellebbviteli bíróság általi helyettesítésének a fenti 110. pontban kifejtett lehetőségére, valamint az arra vonatkozó megfontolásokra, hogy a fellebbező fellebbezésében nem terjesztett elő más olyan érveket, amelyek a keresetlevélnek az ötéves elévülési idő vagy az észszerű határidő megsértésére alapított jogalapja Közzolgálati Törvényszék általi elemzését bírálnák, el kell utasítani a fellebbezésnek a fellebbező vagyoni felelősségével kapcsolatos téves jogalkalmazásra alapított jogalapját, amennyiben az a 966/2012 rendelet 81. cikkének alkalmazására vonatkozik.

[omissis]

A megtámadott ítélettel szemben az ügy érdemében eljáró bíróság előtt előadott eljárási hibákra és a védelemhez való jog megsértésére vonatkozó jogalapokról

[omissis]

– Az érdemben eljáró bíróság előtt előadott eljárási szabálytalanságokat és a védelemhez való jog megsértését illetően e bíróság által elkövetett téves jogalkalmazásra alapított jogalapról

[omissis]

- 156 A fellebbezés 28. pontjában a fellebbező először is a megtámadott ítélet 70. pontjában szereplő elvi értékelést vitatja, azzal érvelve, hogy a tisztviselővel szemben felhozott kifogások az eljárás során nem változhatnak úgy, hogy azokat a válaszok alapján igazítják ki, de nem azért, hogy enyhítsék őket, hanem azért, hogy a tisztviselővel szemben indított fegyelmi eljárást mindenáron folyamatban tartsák. Ez az eljárásmód nem teszi lehetővé az érintett tisztviselő számára, hogy megfelelő időben védekezzen. A Közzszolgálati Törvényszék tehát tévesen alkalmazta a jogot.

[omissis]

- 159 Ami a fellebbezésnek a fenti 155. pont végén hivatkozott elvi értékelésre vonatkozó, a fenti 156. pontban ismertetett érveit illeti, a személyzeti szabályzat fegyelmi eljárásról szóló IX. mellékletéből kitűnik, hogy azt megelőzi az OLAF vagy a kinevezésre jogosult hatóság által lefolytatott vizsgálati szakasz, amely kinevezésre jogosult hatóság e tekintetben a Bizottságon belül működő IDOC-hoz hasonló szakszolgálattal rendelkezhet. Az ugyanezen melléklet 3. cikkében előírtak szerint fegyelmi eljárást csak e vizsgálati szakaszt követően lehet indítani, a tervezett szankció súlyosságától függően a fegyelmi tanáccsal való konzultációval vagy anélkül. Következésképpen abban az esetben, ha a fegyelmi tanáccsal konzultálnak, a kinevezésre jogosult hatóságnak az e tanácshoz fordulást kísérő jelentésében meg kell határoznia a szóban forgó tisztviselő állítólagos kötelességszegését, amint azt ugyanezen melléklet 12. cikkének (1) bekezdése is megerősíti, amely szerint e jelentésben a kinevezésre jogosult hatóság „egyértelműen megállapítja a kifogásolt tényeket és – adott esetben – azok előfordulásának körülményeit, beleértve az esetleges súlyosbító vagy enyhítő körülményeket is”. A fegyelmi tanács és a kinevezésre jogosult hatóság az érintett tisztviselőnek az ugyanezen melléklet 12. cikkének (2) bekezdése alapján továbbított jelentésben megállapított kötelességszegéssel kapcsolatban értékeli a tisztviselő magatartását, figyelembe véve az e fegyelmi szakasz során benyújtott további információkat is, és adott esetben fegyelmi intézkedést alkalmaz. Ugyanazon kötelességszegéssel kapcsolatban, amellyel a kinevezésre jogosult hatóság a vizsgálatot követően vádolja, az érintett tisztviselő továbbra is gyakorolhatja a védelemhez való jogát az ugyanezen melléklet 12–22. cikkében meghatározott eljárásoknak megfelelően, különösen azáltal, hogy a teljes ügyiratot megismerheti, írásbeli és szóbeli észrevételeket nyújthat be a fegyelmi tanácshoz, majd miután e tanács véleményt adott, a kinevezésre jogosult hatósághoz. Következésképpen a kötelességszegés tartalmának a vizsgálati szakasz során történő esetleges kiigazítása, amikor a vizsgálatért felelős szervezeti egységek a vizsgálatot a lehetséges kötelességszegés alapján folytatják le, nem jelenti a védelemhez való jog megsértését, amint azt a Közzszolgálati Törvényszék helyesen állapította meg, beleértve azt is, hogy a lefolytatott vizsgálatok fényében a vizsgálat végén megállapított kötelességszegés kiterjedtebb vagy súlyosabb is lehet, mint az eredetileg megállapított lehetséges kötelességszegés. E tekintetben a személyzeti szabályzat IX. mellékletének a vizsgálati szakaszról szóló 1. és 2. cikke kimondja, hogy ha felmerül annak lehetősége, hogy egy tisztviselő érintett egy ügyben, erről a tényről tájékoztatni kell, feltéve, hogy ez nem sérti a vizsgálat lefolytatását. Ez egyáltalán nem kötelez a lehetséges kötelességszegésnek a vizsgálat kezdetétől történő kristályosítására (lásd ebben az értelemben: 1997. május 15-i N kontra Bizottság ítélet, T-273/94, EU:T:1997:71, 79. pont). A fellebbezésben a megtámadott ítélet 70. pontjával kapcsolatban hivatkozott téves jogalkalmazás tehát nem nyert bizonyítást.

[omissis]

- 162 Mindazonáltal a fenti 161. pontban említett indokok jogilag nem elegendőek a fellebbező azon kifogásának elutasításához, hogy a kinevezésre jogosult hatóság által a fegyelmi tanácshoz továbbított iratokból és a fellebbező személyi aktájából, amelyekhez hozzáférhetett, hiányzik az IDOC által a szolgálati lakás kiutalásának a fellebbező által tapasztalt körülmények közötti megtagadására vonatkozó szabály meglétére nézve végzett bizonyítási cselekmény eredménye.
- 163 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy ezt a bizonyítási cselekményt ténylegesen végrehajtották, amint az a fellebbező panaszát elutasító 2015. szeptember 10-i határozatból kitűnik, amely szerint „az EKSZ-szel folytatott levelezés nem tette lehetővé annak bizonyossággal történő megerősítését, hogy az EKSZ-en belül létezik ilyen szabály és gyakorlat”, és hogy „az ilyen szabály létezése nem bizonyított”. A fellebbező a megtámadott határozat elleni panaszában maga is hivatkozott a kinevezésre jogosult hatóság képviselői által a fegyelmi tanács ülésén adott hasonló magyarázatra. Márpedig a személyzeti szabályzat IX. melléklete 13. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a kinevezésre jogosult hatóságnak a fegyelmi tanácshoz címzett jelentésének kézhezvételét követően az érintett tisztviselőnek joga van ahhoz, hogy a személyi aktájához teljes egészében hozzáférjen, és az eljárás valamennyi iratáról másolatot készítsen. E rendelkezés célja a védelemhez való jog tiszteletben tartásának a vizsgálati szakasz befejezését követően történő biztosítása. Emlékeztetni kell arra, hogy a védelemhez való jog tiszteletben tartása minden olyan eljárásban, amely szankció kiszabásához vezethet, az uniós jog alapelvét képezi, amelyet az igazgatási eljárás során is biztosítani kell (1979. február 13-i Hoffmann-La Roche kontra Bizottság ítélet, 85/76, EU:C:1979:36, 9. pont). Ezenkívül megállapításra került, hogy a fegyelmi eljárás keretében az érintett tisztviselő számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy állást foglaljon minden olyan dokumentumról, amelyet az intézmény vele szemben fel kíván használni, kivéve ha az ezen eljárás végén hozott határozat jogszerűségét illetően e dokumentum végső soron nem meghatározó (lásd ebben az értelemben: 2001. július 3-i E kontra Bizottság ítélet, T-24/98 és T-241/99, EU:T:2001:175, 92. és 93. pont). A személyzeti szabályzat IX. melléklete 13. cikkének (1) bekezdése az Alapjogi Charta 41. cikke (2) bekezdésének b) pontjában kimondott, a megfelelő ügyintézéshez való jog biztosítására irányuló elv tiszteletben tartásához is hozzájárul, amely elv szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy a rá vonatkozó iratokba betekintszen. Ebből következik, hogy a vizsgálatot folytató szervezeti egységek vizsgálati cselekményeinek – függetlenül azok eredményétől – szerepelniük kell a fegyelmi tanácsnak és az érintettnek megküldött iratanyagban. A jelen ügyben továbbá meg kell jegyezni először is, hogy a kinevezésre jogosult hatóság a fegyelmi tanács ülésén felhasználta e bizonyításfelvétel eredményét, jelezve, hogy a fellebbező által hivatkozott szabály létezése nem nyert megerősítést, anélkül hogy előzetesen tájékoztatta volna a fellebbezőt erről az eredményről az ügy irataiban; ezt követően a fegyelmi tanács véleményének (38) preambulumbekkezdésében lényegében megismételte ezt a következtetést; végül ezt a következtetést a kinevezésre jogosult hatóság a fellebbező panaszát elutasító 2015. szeptember 10-i határozatában is megismételte. Nem zárható ki, hogy ha a fellebbező a fegyelmi tanács megkeresését követően tudomást szerezhetett volna az IDOC által foganatosított bizonyításfelvétel tartalmáról, különösen ha az tömörnek, informálisnak vagy kevésbé dokumentáltnak bizonyult volna, elmélyültebben kidolgozhatta volna az ezzel kapcsolatos érvelését, és például a fegyelmi tanácshoz intézett 2014. szeptember 23-i feljegyzéséhez képest meggyőzőbb módon kérhette volna az erre vonatkozó vizsgálatok ismételt vizsgálatát, különösen a fegyelmi tanács által a személyzeti szabályzat IX. melléklete 17. cikkének (1) bekezdése alapján elrendelendő kontradiktórius vizsgálat lefolytatása iránti kérelemben.

[omissis]

- 169 A Közzszolgálati Törvényszék ugyanis tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott ítélet 80. pontjában úgy ítélte meg, hogy a fellebbezőnek a tények fegyelmi tanács általi értékelésére vonatkozó kifogásai hatástalanok.
- 170 Amennyiben a fegyelmi eljárás a fegyelmi tanács közreműködésével zajlik, azaz amennyiben a kinevezésre jogosult hatóság – a személyzeti szabályzat IX. mellékletének 3. és 11. cikkében foglalt rendelkezések figyelembevételével – az írásbeli figyelmeztetésnél vagy megrovásnál súlyosabb szankció kiszabása céljából indít fegyelmi eljárást, ez a közreműködés az eljárás lényeges elemét képezi, mert ez az alapos, kontradiktórius vita ideje, esetleg a korábban már lefolytatott vizsgálatokon túlmenő vizsgálat lefolytatásával, és mert a kinevezésre jogosult hatóság ezt követően a fegyelmi tanács munkájának figyelembevételével hoz határozatot, azaz figyelembe veszi a fegyelmi tanács többséggel elfogadott, indokolással ellátott véleményét, sőt akár egyes tagjainak esetlegesen kifejtett eltérő véleményét is, amint az ugyanezen melléklet 12–18. cikkéből kitűnik. A fellebbező e tekintetben jogosan hangsúlyozza, hogy amennyiben a kinevezésre jogosult hatóság eltér a fegyelmi tanács véleményétől, részletesen ismertetnie kell ennek indokait, amint azt a Közzszolgálati Törvényszék több alkalommal megállapította (lásd ebben az értelemben: 2015. június 3-i Bedin kontra Bizottság ítélet, F-128/14, EU:F:2015:51, 29. pont; 2015. június 18-i CX kontra Bizottság ítélet, F-27/13, EU:F:2015:60, 57. és 58. pont; 2016. június 10-i HI kontra Bizottság ítélet, F-133/15, EU:F:2016:127, 147. pont). Következésképpen a fegyelmi tanács közreműködése, ha az ügyet a jelen ügghöz hasonlóan a fegyelmi tanács elé kell utalni, az eljárás lényeges alakisága, és az ezen eljárás végén szankcióval sújtott tisztviselőnek főszabály szerint lehetőséggel kell rendelkeznie e tanács véleményének vitatására, amennyiben a kinevezésre jogosult hatóság magáévá teszi a tényeknek a fegyelmi tanács általi értékelését. Egyébiránt a Bíróság kimondta, hogy a fegyelmi tanács véleménye is elfogadható megsemmisítés iránti kérelem tárgya lehet (1985. január 29-i F. kontra Bizottság ítélet, 228/83, EU:C:1985:28, 16. pont). A jelen ügghöz hasonló, csupán a kinevezésre jogosult hatóság szankciót kiszabó végleges határozatának megsemmisítésére irányuló kereset esetében tehát a fegyelmi tanács vagy annak valamely tagja által adott értékelés ellen irányuló jogalap vagy kifogás csak abban az esetben nyilvánítható hatástalannak, ha a kinevezésre jogosult hatóság a végleges határozatában nyilvánvalóan eltér ezen értékeléstől, vagy nem veszi azt figyelembe, mivel a megtámadott aktus a végleges határozat, nem pedig a fegyelmi tanácsnak vagy e tanács valamely tagjának a véleménye. Más esetekben túlzott formalizmus lenne megkövetelni a fellebbezőtől, hogy jogalapjaiban és panaszaiban hivatkozzon a megtámadott határozat konkrét passzusaira annak érdekében, hogy a fegyelmi tanács eljárásának keretében végzett értékelést megtámadja, miközben a kinevezésre jogosult hatóság ezt az értékelést figyelembe vette határozatának meghozatalakor.

[omissis]

A vitatott határozat megsemmisítése iránti keresetről és a járulékos kérelmekről

[omissis]

A keresetlevélnek a vitatott határozatot előkészítő aktusokat érintő eljárási hibákra alapított, első jogalapjáról

[omissis]

- 239 Amint az a fenti 147. pontban már szerepel, a fellebbező elsősorban, a keresetlevél 59. pontjában, azt rója fel a fegyelmi tanácsnak, hogy az nem határozott az eljárás e tanács elé utalásának szabályszerűségéről, és általánosabban azokról az eljárási kérdésekről, amelyeket az e tanácshoz intézett, a fenti 19. pontban említett védekezési feljegyzésben a fellebbező felvetett.
- 240 E tekintetben a fegyelmi tanács véleményének 1. és 2. pontjában lényegében helyesen állapította meg, hogy nem a vizsgálati eljárás, hanem csak az előtte folyó eljárás szabályszerűségének ellenőrzése a feladata. Ugyanis, amint azt a Közzolgálati Törvényszék a megtámadott ítélet 78. pontjában megállapította, a személyzeti szabályzat IX. mellékletének 18. cikke értelmében a fegyelmi tanács feladata, hogy indokolással ellátott véleményt adjon a kifogásolt tények valószerűségéről, és adott esetben azon szankcióról, amelyet szerinte a felrótt tényeknek eredményezniük kell. A kinevezésre jogosult hatóság jogosult az érintett tisztviselővel szemben szankciót kiszabni, és a feladata, hogy ellenőrizze a vizsgálati eljárás és a fegyelmi eljárás egészének szabályszerűségét, és adott esetben a kinevezésre jogosult hatóság által elfogadott határozat ellen benyújtott keresetet tárgyaló bíróság feladata is ugyanez. A fegyelmi tanácsnak, mint minden igazgatási vagy tanácsadó szervnek, biztosítania kell az előtte folyó azon eljárás szabályszerűségét, amely a fegyelmi eljárás egyik szakasza. Egyébiránt, ha a fegyelmi tanács úgy ítéli meg, hogy az eljárást megelőző vizsgálati eljárás nem volt megfelelő, azt az érintett tisztviselő és a kinevezésre jogosult hatóság által hozzá benyújtott írásbeli vagy szóbeli nyilatkozatokon túl saját kérdésekkel vagy akár kontradiktórius vizsgálattal kell kiegészítenie, amint azt a személyzeti szabályzat IX. mellékletének 17. cikke előírja. A jelen ügyben a fegyelmi tanács véleményének 1. és 2. pontjában jelezte, hogy nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a hozzá fordulást megelőző eljárást érintő esetleges szabálytalanságokat vizsgálja, de megállapította, hogy a fellebbező az IDOC 2013. október 31-i feljegyzésére, amely megindította a vagyoni felelősségére vonatkozó vizsgálatot, és amelynek a fegyelmi tanácsnak megküldött iratanyag részét kellett képeznie, megfelelő időben észrevételeket tehetett, és e tanács emlékeztetett arra, hogy maga is tudomást szerzett e feljegyzésről. Megjegyzendő továbbá, hogy a fellebbező a keresetében nem kifogásolta, hogy a fegyelmi tanács nem végzett további vizsgálatokat, sem kérdések, sem megkeresések formájában. Ezért el kell utasítani a fellebbezőnek a keresetlevél 59. pontjában kifejtett és a megtámadott ítélet 74. pontjában felidézett érveit, amelyek azt kifogásolják, hogy a fegyelmi tanács nem döntött bizonyos állítólagos eljárási szabálytalanságokról.

[omissis]

A keresetlevélnek a fellebbező vagyoni felelősségére vonatkozó jogalapjairól (a negyedik jogalap negyedik része és a hatodik jogalap)

- 286 A személyzeti szabályzat 22. cikke úgy rendelkezik, hogy az uniós tisztviselő kötelezhető arra, hogy egészben vagy részben térítse meg az Uniónak a feladatai ellátása során vagy azzal kapcsolatban súlyos kötelességszegéssel okozott kárt.

[omissis]

- 295 A fellebbező tisztában volt azzal, hogy az a helyzet, hogy nem lakik a családjával együtt az általa kérelmezett, a családja elhelyezésére alkalmas méretű szolgálati lakásban, nem maradhat fenn, még akkor sem, ha a képviselő igazgatási vezetője nem kényszeríti arra, hogy a szolgálati lakását visszaadja. Elismerte, különösen az OLAF általi második meghallgatása során, hogy e vezető ragaszkodott ahhoz, hogy a családja vele együtt lakjon ebben a lakásban, és nem tagadja, hogy a család lakásául szolgáló szolgálati lakásban általában a családnak kell laknia. E tekintetben a személyzeti szabályzat X. mellékletének releváns rendelkezéseit és azok alkalmazásának részletes

szabályait az Unió érdekeinek a személyzeti szabályzat 11. cikke értelmében vett figyelembevételével együtt csak úgy lehet értelmezni, hogy annak a tisztviselőnek, aki a családjá szükségleteinek kielégítésére alkalmas méretű lakást kér, a családjával együtt kell lagnia e lakásban, vagy ha ebben tartós nehézségek az észszerű határidőn túl gátolják, le kell mondania e lakásról. Az érintett tisztviselő számára ez lojalitási kérdés.

- 296 Jelen esetben, ha a parketta hibás lakkozása – amiért a tulajdonos a felelős – tette lehetetlenné a család beköltözését, a fellebbezőnek meg kellett volna tagadnia a helyiségek birtokba vételét, vagy más megfelelő lépéseket kellett volna tennie a képviseletnél annak érdekében, hogy az a tulajdonossal szemben felléphessen.
- 297 Végül, még ha a fellebbező egy „gondnok” barát jelenléte útján gondoskodott is arról, hogy ne mások költözzenek be a szolgálati lakásába, ezt a „gondnoki” megállapodást hosszú távon csak az indokolta, hogy a fellebbező nem lakott ott állandóan, mert a családja nem csatlakozott hozzá.
- 298 Így a felesége és gyermeke egészségügyi problémáival, a lakás belső hiányosságaival vagy a képviselet igazgatási vezetőjének magatartásával kapcsolatos okok egyike sem igazolhatja a fellebbező személyes magatartását, és nem bizonyítja, hogy 2009 januárjától, azaz a bérlet első négy hónapját követően is lojális maradt az Unió felé, amikor nem ajánlotta fel, hogy lemond a családi méretű lakásról, amelyet élvezhetett, és megtartotta azt a saját hasznára, annak ellenére, hogy a helyzetet illetően bizonyos fokú átláthatóságot tanúsított a képviselet igazgatási vezetője felé.

[omissis]

- 300 Az elemzésnek ebben a szakaszában tehát el kell fogadni, hogy – tekintettel a fellebbező magatartása által okozott szükségtelen közpénzkiadásokra és a szolgálati lakás észszerű időn túli folyamatos használatára – a kinevezésre jogosult hatóság jogosan állapította meg, hogy a fellebbező személyes köteleességszegése súlyos volt, mivel 2009 januárjától, azaz a bérleti szerződés kezdetét követő négy hónaptól a bérleti szerződés 2010. augusztusi lejártáig a fellebbező folytatta szolgálati lakásának szabálytalan használatát anélkül, hogy bármilyen lépést tett volna a lakás visszaadása érdekében. A fellebbezőnek a személyzeti szabályzat 22. cikke szerinti vagyoni felelősségét megalapozó kötelezettségszegését tehát ezen időszak tekintetében helyesen minősítették súlyosnak.

[omissis]

- 302 Ami azt a kárt illeti, amelyet a fellebbező magatartása okozott, először is el kell utasítani a fellebbezőnek a keresetlevél 120–123. pontjában kifejtett érvelését, amely azon alapul, hogy a bérleti szerződést nem lehetett volna az első évben felmondani anélkül, hogy a bérleti díj az egész évre vonatkozóan ne vált volna esedékessé, ami kizárta az Uniónak a bérleti szerződés első, 2008 szeptemberétől 2009 augusztusáig tartó évében okozott kárt. Az Uniót ért kár a fellebbező vétkességének a vitatott határozatban megállapított teljes időszakában, azaz 2009 januárjától 2010 augusztusáig fennáll, különösen 2009 januárjától augusztusáig, mivel ez idő alatt az Unió egy családi szolgálati lakásért fizetett egy tisztviselőnek, aki azt egyedül és részben csak hét közben lakta, holott a közelben volt egy másik családi lakása, ahol a családja tartózkodott, és ahol ő maga is részben lakott. Ezt a kárt ráadásul a fellebbező okozta, aki, miután ilyen szolgálati lakást kért, nem vetett véget a leírt helyzetnek, és néhány hónap elteltével nem ajánlotta fel, hogy visszaadja a lakást. Amint az a fenti 296. pontban szerepel, ha a parketta hibás lakkozása – amiért a tulajdonos a felelős – tette lehetetlenné a család beköltözését, a fellebbezőnek kezdettől fogva

meg kellett volna tagadnia a helyiségek birtokba vételét, vagy más megfelelő lépéseket kellett volna tennie a képviseletnél annak érdekében, hogy az a tulajdonossal szemben gyorsan és határozottan fellépessen. Ez a kár a bérleti jogviszony lejártáig is bizonyított, mivel a fellebbező azáltal, hogy nem adta vissza a szolgálati lakását a képviseletnek, megakadályozta a Bizottságot abban, hogy a bérleti díj megfizetése fejében birtokba vegye ezt az ingatlant, különösen azáltal, hogy megakadályozta a Bizottságot abban, hogy az más módon használja ezt a lakást – amint azt a Közszerződési Törvényszék a megtámadott ítélet 159. pontjában megállapította –, vagy legalábbis abban, hogy a bérleti szerződést 2009 szeptemberétől kötbérmentesen felmondja, ami csökkenthette volna az Uniót ténylegesen érő kárt. E tekintetben az a tény, hogy a bérleti szerződés az első évben a bérlő által történő felmondást kizárta, kivéve, ha a bérleti díjat ezen időszakokra is fizették, a fellebbező állításával ellentétben nem vezethet annak megállapításához, hogy nem keletkezett kár erre az időszakokra vonatkozóan. Ebben az időszokban a képviselet a kérelmező kérésére indokolatlanul fizetett egy családi méretű szolgálati lakásért, anélkül hogy ebből bármilyen haszna származott volna.

- 303 Ezt követően a fellebbező a keresetlevél 125. pontjában előadja, hogy mivel jogosult lett volna egy kisebb, egyszemélyes szolgálati lakásra, az Unió kára az általa lakott családi szolgálati lakás és egy ilyen kisebb szolgálati lakás bérleti díja közötti különbségre korlátozódik. Ez az érvelés csak akkor lenne helytálló, ha a kérelmező a családi lakás bérlése alatt ténylegesen igényelt volna egyszemélyes szolgálati lakást, de ennek a pusztán spekulatív körülménynek a hiányában, különösen mivel a feleségének New Yorkban volt egy lakása, amelyben a családja lakott, meg kell állapítani, hogy a bérleti szerződés teljes időtartama alatt az Uniót ténylegesen kár érte, amely a fellebbezőnek kiutalt szolgálati lakásért fizetett összes bérleti díjnak felel meg, noha e lakás bérlésére nem volt szükség. Ez a kár tehát – amint arra a Bizottság a vitatott határozatban rámutatott – a 2009 januárjától 2010 augusztusáig terjedő időszakra terjed ki, amely időszak vonatkozásában a fenti 300. pontban szerepel, hogy a fellebbező súlyos személyes kötelességszegést követett el.

[omissis]

- 307 Amint az a fenti 106. és 114. pontban szerepel, a fellebbező a személyzeti szabályzat 85. cikkének második bekezdésében előírt ötéves elévülési időre, másodlagosan pedig a személyzeti szabályzat 22. cikkének alkalmazására vonatkozó észszerű határidő paramétereként a 966/2012 rendelet 81. cikkében megállapított ötéves elévülési időre hivatkozik. Amint az a fenti 113. és 129. pontban szerepel, e két rendelkezés egyike sem alkalmazható a jelen ügyben. Az uniós jog egyetlen rendelkezése sem határozza meg ugyanis azt a határidőt, amelyen belül a szóban forgó tényekhez képest vizsgálatot, fegyelmi eljárást és a személyzeti szabályzat 22. cikke alapján a tisztviselő vagyoni felelősségét megállapító határozatot kell hozni. Mindazonáltal figyelembe vehető, hogy a személyzeti szabályzat 85. cikkének második bekezdése a jogalkotó által az Unió és a tisztviselői közötti bizonyos kapcsolatokra vonatkozóan megállapított elévülési időt tükrözi, még akkor is, ha a személyzeti szabályzat 22. cikkének alkalmazását a személyzeti szabályzat 85. cikkének alkalmazása tekintetében jellemző, a fenti 112. pontban hangsúlyozott különbségekre tekintettel nem lehet a személyzeti szabályzat 85. cikkének második bekezdésében előírthoz hasonló időtartam az az időtartam, amelyet a személyzeti szabályzat 22. cikke második bekezdésének alkalmazása során kell tiszteletben tartani.
- 308 Az ítélezési gyakorlatból kitűnik, hogy amennyiben a jogalkotó nem írt elő elévülési időt, a jogbiztonság követelménye megköveteli, hogy az uniós intézmények a hatáskörüket észszerű határidőn belül gyakorolják (lásd: 2016. június 14-i Marchiani kontra Parlament ítélet, C-566/14 P, EU:C:2016:437, 96. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat). Meg kell

tehát vizsgálni, hogy megsértették-e a Bizottság szervezeti egységei és a kinevezésre jogosult hatóság a hatáskörük gyakorlása során az eljárás észszerű időtartamának elvét azáltal, hogy vizsgálatot folytattak, fegyelmi eljárást indítottak, és végül a 2009 januárja és 2010 augusztusa közötti időszakra megállapították a fellebbező vagyoni felelősségét.

309 A határidő észszerű jellegét az egyes ügyek összes sajátos körülményének figyelembevételével kell megállapítani, különös tekintettel a jogvitának az érintett szempontjából felmerülő tétjére, az ügy bonyolultságára, az uniós intézmények által követett különböző eljárási szakaszokra és a felek eljárás során tanúsított magatartására. A határidő észszerűségét ugyanis nem lehet egy absztrakt módon meghatározott pontos felső határértékre utalva vizsgálni (lásd: 2016. június 14-i Marchiani kontra Parlament ítélet, C-566/14 P, EU:C:2016:437, 99. és 100. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

310 A jelen ügyben az az időszak, amelyre vonatkozóan a fellebbező súlyos kötelességszegése megállapítható, 2009 januárjától 2010 augusztusáig tart. Az OLAF 2012 márciusában, azaz kevesebb mint két évvel e folyamatos időszak végét követően tájékoztatta a fellebbezőt arról, hogy vizsgálatot indítottak ellene a szolgálati lakásának használatával kapcsolatban. Az OLAF és az IDOC egymást követő bevonásával lefolytatott vizsgálati szakasz végén a kinevezésre jogosult hatóság 2014 júliusában fegyelmi eljárást indított a fellebbező ellen, és 2015 februárjában elfogadta a megtámadott határozatot, amelyben megállapította a fellebbező vagyoni felelősségét. E határozatot a fellebbező panaszának elutasításával 2015 szeptemberében helybenhagyták. A tények e láncolatára tekintettel meg kell állapítani, hogy az igazgatási hatóság nem gyakorolta a hatáskörét észszerűtlen határidőn belül.

[omissis]

A fellebbező által a fellebbezési eljárás során felhozott új jogalapokról

[omissis]

315 A fellebbező az egyik munkatársa által New Yorkban elkövetett csalárd cselekményekről bejelentést tett az IDOC-nak a 2013. május 13-i elektronikus levelében, amely a keresetlevél 36. mellékletét képezi. Ezt a levelet akkor küldték el, amikor a fellebbező szolgálati lakásának használatára vonatkozó vizsgálat már folyamatban volt, és e levél elsősorban két, az OLAF által figyelembe vett, a fellebbezőt terhelő tanúvallomás hitelességének kétségbevonására irányult. A fellebbező ebben az összefüggésben hivatkozott e munkatárs potenciálisan – különféle okokból – szabálytalan magatartására, amely kapcsolódott a két tanúskodó személyhez. Ebből a levélből kitűnik, hogy a fellebbező által tett bejelentés részben olyan tényekre vonatkozott, amelyeket a képviselet vezetése és ő maga is már egy ideje nyilvánvalóan ismert, részben pedig olyan tényekre, amelyeket a képviselet más tagjai hoztak az OLAF tudomására azt megelőzően, hogy a fellebbező – több hónappal azt követően, hogy azokról véletlenül tudomást szerzett – maga is közölte azokat az IDOC-kal. Következésképpen a fellebbező bejelentése nem a személyzeti szabályzat 22a. cikke szerinti, a tisztviselő által feltárt, jogellenes tevékenység feltételezésére okot adó tényekre vonatkozó bejelentési eljárás részét képezi, hanem kizárólag a tisztviselő saját érdekeinek védelmét szolgálta. A fellebbező tehát nem hivatkozhat bejelentői minőségére, még ha feltételezzük is, hogy az ilyen minőség olyan tényekre tekintettel is enyhítő körülményt képez, amelyeknek semmi közük nem volt az általa bejelentett tényekhez, még akkor sem, ha ez utóbbi tények valósnak bizonyultak.

[omissis]

- 317 A fentiek összességéből következik, hogy mivel a vitatott határozat ellen felhozott egyetlen megsemmisítési jogalapnak sem lehetett helyt adni, a fellebbező által előterjesztett megsemmisítés iránti kérelmeket, ideértve a panaszát elutasító határozat ellen irányuló kérelmeket is, el kell utasítani. E tekintetben a Törvényszék a Közzolgálati Törvényszék által a megtámadott ítélet 43–45. pontjában kifejtett indokokra utal vissza.

A fellebbezőtől követelt pénzbeli kártérítés összegének csökkentése iránti kérelemről

- 318 Meg kell állapítani, hogy a fellebbező azzal, hogy a kereseti kérelmeiben azt kérte, hogy a bíróság gyakorolja a személyzeti szabályzat 22. cikkének harmadik bekezdése szerinti korlátlan felülvizsgálati jogkörét annak érdekében, hogy csökkentse a vitatott határozatban vele szemben követelt pénzbeli kártérítést, nem hozott fel külön érvet a kért csökkentés igazolására a megsemmisítés iránti jogalapjai alátámasztására előadottakon kívül. Mindazonáltal, amint arra Kokott főtanácsnok a Gogos kontra Bizottság ügyre (C-583/08 P, EU:C:2010:118) vonatkozó indítványának 60. pontjában rámutatott, az Unió és valamely tisztviselője közötti jogvita szigorúan pénzügyi vonatkozásait illetően az uniós bíróság nem köteles a szóban forgó aktusok jogszerűségének felülvizsgálatára szorítkozni, hanem azok célszerűségét is vizsgálhatja, és így a kinevezésre jogosult hatóság értékelését a sajátjával helyettesítheti. E tekintetben a személyzeti szabályzat 91. cikke (1) bekezdésének második mondata lehetővé teszi az uniós bíróság számára, hogy a pénzügyi természetű jogvitákban és korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlása keretében az ügy összes körülményét figyelembe véve, *ex aequo et bono*, hivatalból értékelje a keletkezett kárt (lásd ebben az értelemben és analógia útján a 2010. május 20-i Gogos kontra Bizottság ítéletet, C-583/08 P, EU:C:2010:287, 44. pont és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az ilyen hatáskör gyakorolható az erre irányuló bármiféle kérelem hiányában is (lásd ebben az értelemben: Kokott főtanácsnok Gogos kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványa, C-583/08 P, EU:C:2010:118, 61. pont), és még inkább akkor, ha előterjesztenek ilyen kérelmet, ám annak alátámasztására semmilyen konkrét érvet nem hoznak fel. A jelen ügyben, tekintettel a tisztességes eljárás követelményeire, a képviselet igazgatási vezetőjének szerepére vonatkozó kérdést mind a felek írásbeli beadványaiban, mind a tárgyaláson részletesen megvitatták, különösen a Törvényszék által ez alkalommal feltett kérdések révén.
- 319 E vitából és az ügy irataiból kitűnik, hogy a képviselet igazgatási vezetője nem követelte meg a fellebbezőtől, hogy hagyja el a szolgálati lakását, hanem mindössze a helyzetének szabálytalanságára emlékeztette a fellebbezőt (lásd a fenti 274. pontot). Ez a körülmény, még ha nem is kérdőjelezi meg a fellebbező súlyos köteleességszegésének fennállását, amikor 2009 januárjától 2010 augusztusáig meghosszabbította szolgálati lakásának szabálytalan használatát (lásd a fenti 300. pontot), azt mutatja, hogy a Bizottság, a helyzettel tisztában lévő helyszíni képviselője megfelelő kezdeményezésének hiánya miatt, közrehatott az őt érő kár keletkezésében, noha csökkenthette volna e kár mértékét, mivel semmilyen akadály nem állt egy ilyen kezdeményezés útjában, különösen, ha e kezdeményezés abban állt volna, hogy a felperest felszólították volna szolgálati lakásának kiürítésére, mivel annak birtokba vételének feltételei nem teljesültek. Így az ügy összes körülményére tekintettel a Törvényszék *ex aequo et bono* úgy ítéli meg, hogy az Unió által elszenvedett kár fellebbező általi megtérítését csökkenteni kell (lásd ebben az értelemben: 1985. november 7-i Adams kontra Bizottság ítélet, 145/83, EU:C:1985:448, 53. és 54. pont; 2007. július 11-i Schneider Electric kontra Bizottság ítélet, T-351/03, EU:T:2007:212, 332. és 334. pont).
- 320 A személyzeti szabályzat 22. cikkének megfelelően tehát a jelen ítélet kihirdetésének napján 80 000 euró összegben kell megállapítani a fellebbező által megtérítendő azon kárt, amely az általa elkövetett súlyos kötelezettségszegés miatt érte az Uniót azáltal, hogy a fellebbező semmilyen

lépést nem tett annak érdekében, hogy 2009 januárjától visszaadja a szolgálati lakását; ez vagy azt jelenti, hogy a Bizottság köteles visszafizetni a fellebbezőnek azokat az ezt meghaladó összegeket, beleértve a kamatokat is, amelyeket a fellebbező már megfizetett, vagy azt, hogy a Bizottság ezen összeg erejéig további fizetés teljesítését követelheti a fellebbezőtől. Mindkét esetben az előírt fizetéseket vagy visszafizetéseket meg kell növelni az Európai Központi Bank (EKB) által az irányadó refinanszírozási műveletekre megállapított, a jelen ítélet kihirdetésének napjától számított kamatlábbal.

[omissis]

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (negyedik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) A Törvényszék hatályon kívül helyezi az Európai Unió Közzolgálati Törvényszékének (második tanács) 2016. július 19-i HG kontra Bizottság ítéletét (F-149/15).
- 2) A HG által az Európai Unió részére fizetendő kártérítés összege a jelen ítélet kihirdetésének napján 80 000 euró.
- 3) A Törvényszék az F-149/15. sz. ügyben benyújtott keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.
- 4) HG és az Európai Bizottság maguk viselik az F-149/15., a T-693/16. P., a T-440/18. RENV. és a T-693/16 P-RENV-RX. sz. ügyben felmerült saját költségeiket.

Gervasoni

Madise

Nihoul

Kihirdetve Luxembourgban, a 2021. december 15-i nyilvános ülésen.

Aláírások